

**Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет**

**кафедра іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій**

Conducting Debates in English Language Classes
**Методичний гайд для проведення дебатних занять
на практиці мови
з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» для студентів
спеціальності «Бізнес комунікації та переклад»
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
денної та заочної форм навчання**

Тернопіль - 2026

Методичний гайд для проведення дебатних занять з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» для студентів спеціальності «Бізнес комунікації та переклад». / Укл.: О.Ничко – Тернопіль: ЗУНУ, 2026. – 25 с.

Рецензенти:

Шонь Олена кандидат філологічних наук, завідувач кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Рибачок Світлана Михайлівна кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету.

Мета даної навчально-методичної розробки – удосконалити та покращити комунікативну компетентність (вимову, чіткість висловлення, зв'язність мовлення) та грамотність студентів-перекладачів, формування навичок аргументації, розвитку критичного мислення та логічного висловлювання та вміння аналізувати інформацію англійською мовою зі студентами спеціальності «Бізнес комунікації та переклад» ЗУНУ. Сприяє активізації мовленнєвої діяльності в аудиторії та створенню умов для інтерактивного, студент-орієнтованого навчання. Призначена для використання студентами в процесі підготовки до дебатних занять з практики мови. Матеріали розроблені у відповідності до програми дисципліни «Іноземна мова (англійська)» 2 рік мовної підготовки.

Затверджено

*на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій
Західноукраїнського національного університету
(протокол № 9 від 17.04. 2026 р.)*

© Ничко О. Я. 2026

Передмова

Даний методичний гайд присвячено організації та проведенню дебатних занять для студентів, які вивчають дисципліну «Іноземна мова (англійська)» за освітньо-професійною програмою «Бізнес-комунікації та переклад» (ЗУНУ). Навчально-методична розробка покликана сприяти розвитку професійних, комунікативних та критично-мисленнєвих компетентностей студентів через активне використання дебатної методики в навчальному процесі.

Дебати як навчальна технологія дозволяють поєднати розвиток мовної компетенції з практичними навичками аналізу інформації, аргументації, ведення дискусії та прийняття рішень у діловому та міжкультурному контексті. Особлива увага приділяється формуванню вмінь студента вести конструктивний діалог, висловлювати власну позицію та ефективно реагувати на аргументи співрозмовника, що є надзвичайно важливим у сфері бізнес-комунікацій та перекладу.

Методичний гайд структуровано у три основні блоки, які охоплюють всі етапи дебатного заняття: Підготовчий етап – включає добір актуальних тем для дебатів, обґрунтування їх значущості, підбір навчальних матеріалів, формування груп, розподіл ролей та планування часу, а також ознайомлення студентів із правилами проведення дебатів. Проведення дебатів – пропонує покроковий алгоритм проведення заняття: розминка, представлення теми та позицій, виступи спікерів за структурою промови, раунди запитань (cross-examination), контраргументація (rebuttal), фінальні виступи та суддівство за визначеними критеріями оцінювання. Мовна складова дебатного заняття – містить корисні мовні конструкції для формулювання думки, представлення аргументів, заперечень, а також для ведення запитань і ввічливого коригування позицій співрозмовника. Цей блок забезпечує розвиток лексичної, граматичної та комунікативної компетенцій студентів на рівні, відповідному C1–C2.

Використання даних методичних рекомендацій дозволяє забезпечити систематичний та ефективний підхід до проведення дебатів у навчальному процесі, інтегруючи мовну практику з розвитком професійних компетентностей майбутніх фахівців у сфері бізнес-комунікацій та перекладу.

Сподіваємося, що запропоновані рекомендації, алгоритми та мовні матеріали сприятимуть підвищенню ефективності занять та активізації участі студентів у процесі навчання, формуванню вміння вести аргументовану дискусію та критично оцінювати інформацію.

Зміст

1. Підготовчий етап дебатного заняття.

- 1.1.Список тем для дебатних занять (згідно з робочим планом)
- 1.2.Обґрунтування актуальності обраних тем для дебатних занять.
- 1.3.Добір навчальних матеріалів
- 1.4.Формування груп і розподіл ролей.
- 1.5.Планування часу.
- 1.6.Інструктаж та ознайомлення з правилами дебатного заняття.

2.Проведення дебатів: покроковий алгоритм.

- 2.1. Розминка (Warm-up).
- 2.2.Представлення теми й позицій.
- 2.3.Виступи спікерів (структура промови).
- 2.4. Раунди запитань (Cross-examination).
- 2.5. Контраргументація (Rebuttal).
- 2.6. Фінальні виступи (Closing statements).
- 2.7. Суддівство: критерії оцінювання

3.Мовна складова дебатного заняття.

- 3.1. Корисні мовні конструкції для аргументації.
 - А) Формулювання думки
 - Б) Представлення аргументів
 - В) Заперечення (rebuttal phrases)
 - Г) Фрази для запитань
 - Д) Фрази для згоди/незгоди, уточнення, ввічливого коригування

4. Зразок сценарію дебатного заняття (

5. Короткий глосарій дебатних понять (Debate glossary)

1. Підготовчий етап дебатного заняття.

Підготовчий етап є фундаментом успішної організації дебатного заняття, оскільки визначає логіку, структуру і якість подальшої дискусії. На цьому етапі викладач здійснює відбір теми (згідно тематичного розділу, яку на даний час проходять студенти, як правило, на заключному етапі вивчення теми) матеріалів, формує групи, розподіляє ролі та ознайомлює студентів із правилами і завданнями. Грамотно здійснена підготовка забезпечує усвідомлену, аргументовану й мовно грамотну участь студентів у дебатах.

Вибір теми та її актуальність

Правильно обрана тема значною мірою визначає рівень залученості студентів і якість дискусії. Під час вибору теми викладач орієнтується на:

- рівень мовної підготовки студентів (A2–C1);
- актуальність проблеми (соціальні, технологічні, екологічні, культурні питання);
- доступність інформації для підготовки;
- баланс аргументів — щоб обидві позиції (“за” і “проти”) мали потенціал для переконливої дискусії;
- мотиваційний аспект — тема повинна викликати інтерес і бути близькою студентам.

1.1. *Список тем для дебатних занять* (згідно з робочим планом та тематикою навчальної дисципліни для студентів 2 року мовної підготовки):

1. “In the future, scientists should be allowed to modify human personality traits through genetic engineering.”

2. “Space exploration should be primarily managed by governments rather than commercial companies.”

3. “Everyday life is fundamentally based on negotiation, even outside the business world.”

(Теза для обговорення погляду Kevin O’Leary)

4. “Good table manners still play an important role in modern society.”

5. “Achieving meaningful goals requires stepping out of one’s comfort zone.”

6. “The dominance of virtual communication is reducing the quality of real human interaction.”

7. “Art plays an essential role in contemporary society, even if it does not fulfil practical needs.”

(Дискусія на основі цитати Andy Warhol)

8. “Great achievements are possible only when individuals challenge trends and popular opinion.”

(Ідея Jack Kerouac)

9. “Governments should allocate resources to investigating UFO sightings.”

10. “Flexible working hours and locations are the most important factors when choosing a job.”

1.2. *Обґрунтування актуальності обраних тем для дебатних занять.*

“In the future, scientists should be allowed to modify human personality traits through genetic engineering.”

Актуальність:

Генетичні технології стрімко розвиваються, відкриваючи можливість втручання не лише в фізичні, а й у потенційні поведінкові або психологічні характеристики людини. Це викликає глибокі етичні, соціальні та правові дискусії щодо меж науки, свободи вибору й ризику нових форм нерівності. Тема дозволяє студентам аргументувати з позицій моралі, науки, біоетики та права — ідеально для рівня C1.

Relevance:

Genetic technologies are rapidly advancing, opening the possibility of influencing not only physical but also behavioural or psychological human traits. This raises profound ethical, social, and legal questions about the limits of science, personal autonomy, and potential new forms of inequality. The topic invites argumentation from moral, scientific, bioethical, and legal perspectives, making it highly suitable for C1 students.

Аргументація: Ця тема охоплює питання етики, науки та суспільних наслідків, що є чудовим підґрунтям для формування академічної лексики, аргументації та вміння вести дискусію на складні теми. Майбутнім перекладачам важливо вміти працювати з науково-популярними й етичними текстами, тому обговорення генетичної інженерії розширює їхній словниковий запас у сфері *science & ethics*.

2. “Space exploration should be primarily managed by governments rather than commercial companies.”

Актуальність:

Приватні компанії, як-от SpaceX чи Blue Origin, сьогодні значною мірою формують космічну галузь. Дискусія про те, хто має контролювати космічні програми — держава чи бізнес — стосується безпеки, фінансів, престижу, інновацій та відповідальності. Тема має потужний аналітичний потенціал і безліч джерел для підготовки.

Relevance:

Private companies such as SpaceX and Blue Origin currently play a major role in shaping space development. The debate about whether governments or private enterprises should lead space programmes touches upon issues of safety, funding, innovation, public interest, and accountability. The theme offers rich analytical opportunities and abundant resources for preparation.

Аргументація:

Тема дозволяє тренувати лексику, пов’язану з *governance, funding, innovation, competition, responsibility та international cooperation*. Для майбутніх фахівців із бізнес-комунікацій актуальним є розуміння ролі приватного сектору у високотехнологічних галузях, уміння аналізувати аргументи про державне регулювання та комерціалізацію.

3. “Everyday life is fundamentally based on negotiation, even outside the business world.”

Актуальність:

Сучасне суспільство потребує навичок переговорів у побуті, освіті, стосунках, кар’єрі та соціальній взаємодії. Цитата Kevin O’Leary торкається універсальних комунікативних процесів, що робить тему близькою та практично значущою для студентів. Тема ідеальна для розвитку аргументації через власний досвід.

Relevance:

Modern society increasingly demands negotiation skills in daily life, education, relationships, career building, and social interaction. Kevin O’Leary’s view addresses universal communication processes, making the topic relatable and practically meaningful for students. It encourages argumentation grounded in real-life experience.

Аргументація:

Переговори — центральна компетентність перекладача. Завдяки цій темі студенти вчаться розпізнавати *negotiation strategies, persuasion, compromise та conflict management* у повсякденному спілкуванні. Це не лише розвиває їхню комунікативну компетентність, а й підсилює практичні навички для подальшої роботи в бізнес-середовищі.

4. “Good table manners still play an important role in modern society.”

Актуальність:

Хоч традиції змінюються, питання етикету залишається частиною міжкультурної комунікації, професійного іміджу й соціальної поведінки. Тема дозволяє зіставити культурні норми різних країн та обговорити вплив глобалізації на правила поведінки.

Relevance:

Although traditions evolve, etiquette remains an important part of intercultural communication, professional image, and social behaviour. The topic allows students to compare cultural norms across countries and discuss the impact of globalisation on expected behaviour.

Аргументація:

Етикет є важливою складовою міжкультурної комунікації. Для майбутніх перекладачів коректне розуміння соціальних норм різних культур — обов'язкове. Тема дає змогу обговорити *cultural norms, business etiquette, professionalism, social expectations* і таким чином формує культурну міжкомунікативну компетентність.

5. “Achieving meaningful goals requires stepping out of one’s comfort zone.”

Актуальність:

У мотиваційній психології, професійному розвитку та освіті цей принцип є одним із ключових. Студенти часто стикаються з необхідністю робити складні чи нові речі, тому тема викликає природний інтерес та дає багату базу для аргументації з реального життя, науки й соціального досвіду.

Relevance:

In motivational psychology, education, and professional development, this principle is fundamental. Students often encounter situations where they must attempt challenging or unfamiliar activities, which makes the theme naturally engaging and relevant to their personal experience. It supports argumentation based on behavioural science and everyday examples.

Аргументація:Тема має особистісно-розвивальний характер, що мотивує студентів до рефлексії та аргументації власної позиції. Вона добре працює в дебатах, оскільки передбачає оперування *abstract concepts, reasoning, self-development vocabulary*. Такий тип тем тренує навички формулювання переконливих тверджень та побудови структурованих висловлювань.

6. “The dominance of virtual communication is reducing the quality of real human interaction.”

Актуальність:

Після пандемії та цифрової революції більшість спілкування переходить онлайн. Це питання стосується психічного здоров'я, міжособистісних стосунків, соціальних навичок та культурних змін. Тема сприяє глибоким аналітичним дебатам і водночас базується на досвіді студентів.

Relevance:

Following the pandemic and the ongoing digital transformation, most communication now takes place online. This raises questions about mental health, social skills, interpersonal relationships, and

cultural change. The topic promotes deep analytical debate while remaining closely connected to students' lived experiences.

Аргументація: Це одна з найактуальніших тем для молоді, і вона чудово розкриває лексику *digital communication, psychology, media influence*. Студенти можуть аналізувати переваги й недоліки онлайн-комунікації, що важливо для їхньої майбутньої професії, адже переклад та бізнес-комунікації дедалі більше пов'язані з цифровими платформами.

7. "Art plays an essential role in contemporary society, even if it does not fulfil practical needs."

Актуальність:

Погляд Andy Warhol відкриває дискусію про функції мистецтва — емоційну, культурну, ідентифікаційну, критичну. У часи цифрової культури мистецтво стає доступнішим, але водночас часто знецінюється. Студенти можуть порушувати питання естетики, економіки, соціальної значущості й культурного капіталу.

Relevance:

Andy Warhol's perspective invites discussion about the functions of art—emotional, cultural, critical, and identity-forming. In today's digital era, art has become more accessible yet often undervalued. The topic encourages reflection on aesthetics, culture, economics, and social significance.

Аргументація: Тема стимулює критичне мислення, уміння дискутувати про *abstract values, culture, aesthetics ma the role of creative industries*. Для перекладачів важливо розвивати здатність працювати з культурологічними текстами, що часто зустрічаються у сфері гуманітарного перекладу, культурних проектів або медіа.

8. "Great achievements are possible only when individuals challenge trends and popular opinion."

Актуальність:

Цитата Jack Kerouac зачіпає проблеми конформізму, креативності та інновацій. У сучасному світі, де популярні тренди формують поведінку молоді, обговорення потреби нестандартного мислення має виняткове практичне та професійне значення.

Relevance:

Jack Kerouac's statement highlights issues of conformity, creativity, and innovation. In a world where trends heavily influence behaviour, especially among young people, discussing the necessity of independent thinking is both timely and educationally valuable.

Аргументація: Тема підходить для роботи над лексикою *leadership, innovation, entrepreneurship ma social influence*. Вона формує навички обґрунтованої аргументації, вміння працювати з поняттями *social pressure ma independent thinking* — ключовими у професійному середовищі перекладачів і комунікаторів.

9. "Governments should allocate resources to investigating UFO sightings."

Актуальність:

Після оприлюднення офіційних документів США щодо UAP (unidentified anomalous phenomena) інтерес до теми зріс. Вона зачіпає питання національної безпеки, науки, бюджету, суспільного інтересу та прозорості уряду. Тема незвична, але містить можливість серйозної аргументації.

Relevance:

After the release of official U.S. documents on UAP (unidentified anomalous phenomena), public interest in the topic has grown. It raises concerns about national security, scientific inquiry, budgeting, transparency, and public trust. Despite its unconventional nature, the topic allows for serious and evidence-based argumentation.

Аргументація: На перший погляд, тема нетипова, але саме тому вона розвиває навички аргументації на нестандартних матеріалах. Студенти тренують лексику *science, government spending, public safety, evidence, trust, conspiracy vs. rationality*. Це допомагає розвивати гнучкість мислення та мовленнєву реакцію — необхідну для синхронного й послідовного перекладу.

10. “Flexible working hours and locations are the most important factors when choosing a job.”

Актуальність:

Гнучкі форми зайнятості (*remote, hybrid, flexible schedules*) стали нормою у постпандемічний період. Дискусія дозволяє порушити теми *work-life balance, продуктивності, корпоративної культури, психологічного комфорту та економічних факторів*. Студенти легко можуть оперувати прикладами з власного та світового досвіду.

Relevance:

Flexible work models—remote, hybrid, adjustable schedules—have become standard in the post-pandemic world. The debate touches on work-life balance, productivity, corporate culture, psychological well-being, and economic considerations. Students can easily support arguments using real-world examples and current labour trends.

Аргументація: Тема напряму пов’язана з бізнес-комунікаціями та HR vocabulary: *work-life balance, productivity, motivation, remote work, corporate culture*. Вона дозволяє студентам практикувати аргументацію щодо сучасного ринку праці, що є корисним і професійно, і особисто.

1.3.Добір навчальних матеріалів

Викладач готує різноманітні ресурси, які допомагають студентам збирати аргументи, аналізувати інформацію та формувати власну позицію. Для тем рівня C1 це можуть бути:

Короткі статті та наукові матеріали

- Статті з онлайн-журналів, газет або академічних видань (BBC, The Guardian, Scientific American, Nature).
- Для кожної теми слід підбирати 1–2 статті pro і 1–2 статті contra, щоб студенти могли бачити збалансовану позицію.

Приклади для тем:

- Genetic engineering and personality: Nature, Scientific American, bioethics journals
- Space exploration: NASA updates, SpaceX press releases, government space policy reports
- Virtual communication: Pew Research studies, articles on digital social behaviour^[P]_[SEP]

2. Відеофрагменти та мультимедіа

- Короткі відео (3–5 хв.) із YouTube, TED Talks, BBC News або документальні матеріали.
- Можна використовувати як приклад аргументації та демонстрацію дискусійного стилю.

Приклади:

- Art in society: TED Talk on contemporary art and culture
- Work flexibility: Interviews with remote workers or corporate managers

- UFO sightings: News segments from credible media sources

3. Статистичні дані та інфографіка

- Графіки, таблиці, опитування, дослідження.
- Допомагають студентам наочно і аргументовано підтверджувати свою позицію.

Приклади:

- Virtual communication: Percentage of people using video calls daily, mental health surveys
- Flexible working: Productivity studies, employee satisfaction reports

4. Тематична лексика та ключові терміни

- Глосарій із 15–20 ключових слів і фраз для кожної теми.

Приклади для C1:

- Genetic engineering: bioethics, gene editing, CRISPR, predisposition
- Art: aesthetic value, cultural capital, contemporary art, social commentary
- Space exploration: orbital launch, privatization, public funding, interstellar

5. Шаблони промов та корисні фрази

- Підготовлені фрази для вступу, аргументації, контраргументу, завершення.
- Додають структуру виступам і допомагають використовувати C1 лексику.

Приклад шаблону:

- Opening: “Our team firmly believes that...”
- Presenting argument: “One significant point to consider is...”
- Rebuttal: “While this point has merit, it overlooks...”

6. Картки з можливими аргументами

- Можна підготувати картки для команд з 2–3 ключовими аргументами for та against для кожної теми.
- Використовуються як швидка допомога під час підготовки або у процесі дебатів.

Приклад (topic: Flexible working hours):

- For: Improves work-life balance; increases employee satisfaction; reduces commuting time
- Against: Can blur work-life boundaries; some jobs require presence; not all workers are self-disciplined

7. Додаткові матеріали / активності

- Короткі опитування або вправи на передбачувану аргументацію.
- Дискусійні питання або сценарії «що якщо?» для підготовки до контраргументів.
- Додаткові ресурси для домашньої роботи: подкасти, наукові статті, аналітичні звіти.

Принципи підбору матеріалів:

- Лаконічність та доступність для обробки під час заняття.
- Баланс між темами for і against.
- Використання різних типів ресурсів: текст, відео, графіка, статистика.
- Спрямованість на розвиток мовних і критичних навичок одночасно.

1.4.Формування груп і розподіл ролей

Для рівномірної участі кожен студент має отримати чітку роль. Варіанти ролей:

- Перший спікер — подає основні аргументи (First speaker)
- Другий спікер — спеціалізується на контраргументації (Second speaker)
- Третій спікер — підсумовує позицію команди (Third speaker)
- Дослідник / аналітик — допомагає команді з фактами (Closing speaker)
- Модератор / таймкіпер — контролює час і порядок (Moderator/ Chairperson)
- Судді (1–2 студенти або викладач) — оцінюють дебати (Judges/Evaluators)

Групи мають бути збалансованими за рівнем мовної підготовки.

1.5. Планування часу

Викладач розподіляє час під кожен етап:

- підготовка команд: 5–10 хв
- виступи: по 1,5–3 хв
- запитання: 5–7 хв
- контраргументація: 5 хв
- фінальні виступи: 3–4 хв
- оцінювання й обговорення: 5 хв

Чіткий таймінг забезпечує динамічність і дисципліну під час дебатів.

1.6.Інструктаж та ознайомлення з правилами

Перед початком заняття викладач має:

- пояснити структуру дебатів;
- показати приклад побудови промови;
- надати чекліст оцінювання;
- нагадати правила етичної дискусії:
- не перебивати,
- не переходити на особистості,
- використовувати мову ввічливого запитання або незгоди.

2.Проведення дебатів: покроковий алгоритм

Дебатне заняття має чітку структуру, що забезпечує логічність дискусії, рівність учасників і розвиток цільових мовних умінь. Нижче подано покроковий сценарій, який можна використовувати на заняттях з практики усного мовлення.

2.1. Розминка (Warm-Up)

Мета: активізувати мовлення студентів, налаштувати на тему, знизити напруження перед публічним виступом.

Приклади активностей:

- коротке міні-опитування (poll) за темою;
- асоціативний ланцюжок;
- “3 quick ideas” — студенти за 1 хвилину формують три тези “за” або “проти”.

2.2. Представлення теми й позицій

Викладач оголошує:

- тему;
- формулювання резолюції;
- дві сторони (Pro / Con).

Студенти отримують ролі спікерів:

- Перший спікер (Opening arguments)
- Другий спікер (Rebuttal/Counterargument)
- Третій спікер (Summary speech)
- За необхідності: модератор, аналітик, дослідник.

2.3 Виступи спікерів (структура промови)

Рекомендована структура:

Вступ: коротке представлення позиції.

Основна частина: 2–3 головні аргументи з прикладами.

Висновок: повторення ключового твердження, підсилення позиції.

Тривалість: 1,5–3 хв залежно від рівня студентів.

2.4. Раунди запитань (Cross-Examination)

- Представники протилежної команди ставлять уточнювальні та критичні запитання.
- Використовуються фрази: “Could you clarify...?”, “Do you have evidence for...?”, “How do you explain...?”.
- Мета — виявити слабкі місця, логічні прогалини або непідтвержені дані.

2.5. Контраргументація (Rebuttal)

Другі спікери кожної команди відповідають на критику, використовуючи стратегії:

- спростування фактів;

- демонстрація логічних суперечностей;
- наведення альтернативних доказів;
- посилення власних аргументів.

2.6. Фінальні виступи (Closing Statements)

Треті спікери виконують роль узагальнювачів:

- підсумовують найважливіші аргументи;
- підкреслюють слабкі сторони опонентів;
- формують чіткий висновок, який підтримує їхню позицію.

Це не повторення попередніх аргументів, а коротка, переконлива риторична “крапка”.

2.7. Суддівство: критерії оцінювання

Викладач або студенти оцінюють команди за такими критеріями:

Аргументативність: логіка, переконливість, доречність прикладів.

Структура промови: чіткість, послідовність, завершеність.

Мовні навички: правильність, лексичне багатство, плавність мовлення.

Уміння взаємодіяти: реакція на запитання, здатність слухати опонента.

Командна робота: узгодженість, розподіл ролей.

Judging Criteria for Debates

Кожен критерій оцінюється за 5-бальною шкалою:

1 = Poor / Needs Improvement

2 = Fair / Satisfactory

3 = Good

4 = Very Good

5 = Excellent / Outstanding

Clarity of Position (Ясність позиції) – 5 балів

- 1–2: Позиція нечітка, аргументи не пов’язані з темою.
- 3: Основна позиція зрозуміла, але деякі аргументи не чітко сформульовані.
- 4: Позиція зрозуміла, аргументи логічні, невеликі неточності.
- 5: Чітка, зрозуміла, добре структурована позиція, легко слідувати за логікою.^[P]_[SEP]

Що оцінювати: формулювання тези, визначення термінів, логічність подачі аргументів.

2. Strength of Arguments (Сила аргументів) – 5 балів

- 1–2: Аргументи слабкі, поверхневі або не підтверджені доказами.
- 3: Достатньо сильні аргументи, частково підтверджені прикладами або статистикою.

- 4: Добре обґрунтовані аргументи, зрозуміло пояснені і підкріплені доказами.
- 5: Аргументи переконливі, структуровані, з логічними прикладами та доказами.

3. Use of Evidence / Examples (Використання доказів та прикладів) – 5 балів

- 1–2: Відсутні факти або приклади, аргументація абстрактна.
- 3: Використані деякі приклади, частково релевантні.
- 4: Хороше поєднання фактів, статистики, прикладів.
- 5: Відмінне використання доказів, прикладів, статистики для підкріплення аргументів.

4. Rebuttal and Counter-arguments (Контраргументація / спростування) – 5 балів

- 1–2: Не спростовує аргументи опонентів, ігнорує критику.
- 3: Частково відповідає на аргументи протилежної сторони.
- 4: Ефективно спростовує більшість аргументів опонентів.
- 5: Систематично і логічно спростовує всі ключові аргументи опонентів.

5. Language and Expression (Мова та виразність) – 5 балів

- 1–2: Часті граматичні помилки, обмежений словниковий запас, низька зрозумілість.
- 3: Зрозуміла мова, деякі граматичні або лексичні помилки, загалом чітко.
- 4: Гарна мова, точні формулювання, рідкісні помилки, використання C1 лексики.
- 5: Вільна, точна, переконлива мова, багатий словниковий запас, правильна граматики.

6. Organisation / Structure (Організація та структура виступу) – 5 балів

- 1–2: Виступ хаотичний, аргументи не структуровані.
- 3: Основна структура присутня, але логіка слабка.
- 4: Добре організований виступ, логічний порядок, плавні переходи.
- 5: Відмінно структурований виступ: вступ, аргументи, спростування, висновок, логічні переходи.

7. Persuasiveness / Impact (Переконливість / Вплив) – 5 балів

- 1–2: Виступ не переконливий, не впливає на слухачів.
- 3: Аргументи частково переконливі, але не всі.
- 4: Добре переконливий виступ, більшість слухачів схильні погодитися.
- 5: Дуже переконливий виступ, логіка і аргументи викликають сильне враження, впливають на рішення суддів.

Загальні зауваження для суддів

- Максимальна кількість балів: 35 балів (7 критеріїв × 5 балів).
- Судді можуть давати підсумкові коментарі:

- Що було найсильніше у виступі?
- Що можна покращити?
- Використання шкали 1–5 дозволяє точно порівнювати команду Pro і команду Con.

3. Мовна складова дебатного заняття

Мовна підготовка є ключовим компонентом дебатної методики. Вона формує навички аргументації, структурування думки, ввічливого заперечення та логічного мислення іноземною мовою.

3.1. Корисні мовні конструкції для аргументації

А) Формулювання думки

- I strongly believe that...
- The main point I want to make is...
- It is widely accepted that...

Б) Представлення аргументів

- Firstly... Secondly... Finally...
- One strong argument in favor of... is...
- This can be illustrated by...

В) Заперечення (rebuttal phrases)

- I see your point, however...
- This argument fails to consider...
- There is no clear evidence that...

Г) Фрази для запитань

- Could you elaborate on...?
- What makes you think that...?
- How does this support your main argument?

Д) Фрази для згоди/незгоди, уточнення, ввічливого коригування

- I partially agree with your point, but...
- Let me clarify my position...
- May I correct one detail you mentioned...?
- I'm afraid I have to disagree on this matter.

4. Зразок сценарію дебатного заняття.

A debate motion:

Early career decision-making benefits young people in the modern world

Warm-Up (Moderator-led)

Moderator:

“Before we begin the formal debate, let’s warm up with two questions.

Students may share brief opinions.”At what age do you think young people should start thinking seriously about a future career?Do you think early decisions motivate students or pressure them? Why?

“Thank you. We now move to the presentation of today’s motion.”

2. Presenting the Topic & Positions (Moderator)

Moderator:

“Today’s motion is:

‘Early career decision-making benefits young people in the modern world.’

We have two sides:

- *Proposition (supporting the motion)*
- *Opposition (arguing against the motion)*

Each team has three speakers and one closing speaker. We will also have cross-examination and rebuttal stages. Let us begin.”

3. First Speaker – Proposition (C1 Level)

“Honourable judges, respected audience, the Proposition firmly supports the motion.

My argument focuses on clarity and direction.

Early career decision-making helps young people identify their strengths and set educational goals that align with their ambitions. In today’s specialised labour market, this clarity allows them to focus on relevant skills, qualifications, and opportunities from an early stage.

Furthermore, early planning leads to higher motivation. Students with a sense of purpose tend to perform better academically and feel more confident in their decisions.

For these reasons, early career decision-making undeniably benefits young people.”

4. First Speaker – Opposition

“The Opposition challenges the idea that early decisions are beneficial.Young people are still developing emotionally and intellectually. Committing to a career too early can lead to premature pressure, limited exploration, and misguided choices. Their interests often change with experience, so early decisions may restrict personal growth.

Instead of encouraging young people to commit early, we should encourage flexibility and discovery.”

5. Second Speaker – Proposition

“I will now address the practical advantages of early decision-making.

Firstly, it increases access to internships, mentors, and extracurricular programmes. These opportunities are usually available to students who demonstrate early interest in a particular field.

Secondly, early planning reduces uncertainty and confusion. Rather than being overwhelmed by options during their final years of school, young people have a roadmap to follow.

These benefits show that early career choice provides strategic advantage, not limitation.”

6. Second Speaker – Opposition

“I will expand on the risks.

Early decisions often result in over-specialisation, which reduces adaptability in a rapidly changing job market. Students who focus too narrowly may struggle if their interests shift or if their chosen industry becomes less relevant.

Moreover, early commitment can create stress and burnout, especially when students feel pressured to excel in one direction before they are ready.

Therefore, flexibility—not early decision-making—is the true benefit.”

7. Third Speaker – Proposition

“My contribution focuses on the modern world.

In a world driven by rapid technological progress, those who start preparing early gain a significant competitive advantage. Whether in STEM, arts, or vocational sectors, young people benefit from building portfolios, skills, and networks sooner than others.

Early preparation does not mean irreversible commitment. It simply means starting the journey with intention.”

8. Third Speaker – Opposition

“I will address the long-term consequences.

Research shows that people who explore a wider range of interests before specialising are more adaptable, creative, and resilient. Forcing early decisions can reduce these qualities and restrict personal and professional evolution.

In addition, young people may feel trapped by early choices, which can lead to dissatisfaction or career changes later in life—often at great cost.

For these reasons, early career decision-making is not as beneficial as it seems.”

9. Cross-Examination Stage (Moderator-led)

Moderator:

“We now move to cross-examination. Each side may ask two questions to the opposing team.”

Proposition questions to Opposition: “If early decisions are harmful, why do many successful professionals begin exploring their field as teenagers?” “How can students plan effectively for the future if they delay decision-making until late adolescence?”

Opposition questions to Proposition: “How can a 14-year-old make a meaningful decision about a career without life experience?” “Does early specialisation not create greater risk if the job market changes?”

10. Rebuttal Stage

Proposition Rebuttal

“The Opposition claims early decisions limit flexibility. However, early choice does not mean permanence; it simply provides direction. The modern job market rewards early skill development, not indecision. With proper guidance, early planning reduces—not increases—pressure.”

Opposition Rebuttal

“The Proposition argues that early decisions are flexible, yet students often feel pressure to stick to their initial choice. Real flexibility comes from exposure, experimentation, and time—not early commitment. Early decisions risk narrowing opportunities at a stage when minds and identities are still forming.”

11. Closing Speakers

Proposition – Closing Speaker

“To conclude, early career decision-making offers clarity, motivation, and valuable opportunities. It prepares young people for a competitive world and helps them make informed, purposeful choices. Early decisions do not lock students in—they lift them up.”

Opposition – Closing Speaker

“In closing, early career decision-making pressures young people and limits exploration. Flexibility, curiosity, and personal development require time, not premature commitment. Young people benefit most when they are free to grow into who they will become.”

12. Moderator – Final Words

“Thank you to both teams for your arguments. This concludes our debate on the motion:

‘Early career decision-making benefits young people in the modern world.’

Judges may now finalise their evaluations.”

Debate Timekeeping Sheet

Segment	Speaker/Role	Allocated Time	Actual Time
Warm-up	Moderator	3 minutes	
Presenting the Motion	Moderator	2 minutes	
First Speaker	Proposition	3–4 minutes	
First Speaker	Opposition	3–4 minutes	
Second Speaker	Proposition	3–4 minutes	
Second Speaker	Opposition	3–4 minutes	
Third Speaker	Proposition	3–4 minutes	
Third Speaker	Opposition	3–4 minutes	
Cross-Examination	Both Teams	4 minutes	
Rebuttal	Both Teams	3 minutes each	
Closing Speaker	Proposition	2 minutes	
Closing Speaker	Opposition	2 minutes	

Final Remarks

Moderator

1 minute

Debate Judging Criteria

Motion: "Early career decision-making benefits young people in the modern world"

Judge Name: _____

Team Evaluated: _____

Date: _____

Content & Argumentation (40 points)

Focus: Relevance, logic, evidence, clarity of argument

Score Description Comments

36–40 Highly relevant, coherent, persuasive; strong evidence; clear understanding

30–35 Mostly relevant, logical; some examples; good understanding

20–29 Partially relevant; limited evidence; some inconsistencies

0–19 Unclear, off-topic, unsupported; poor understanding

Indicators:

- Clarity and precision of ideas
- Quality and relevance of evidence/examples
- Strength and logic of reasoning
- Use of counterarguments and rebuttals

2. Rebuttal & Cross-Examination (20 points)

Focus: Responding to opposition; asking/answering questions

Score Description Comments

18–20 Confident, accurate responses; anticipates counterarguments; insightful questions

14–17 Appropriate responses; some counterarguments addressed; mostly relevant questions

10–13 Limited rebuttals; partial responses; weak/unclear questions

0–9 Fails to rebut or respond effectively

Indicators:

- Clarity and accuracy of rebuttals
- Relevance and precision of cross-examination questions
- Respectful challenge to opposing team

3. Language & Expression (20 points)

Focus: Accuracy, fluency, vocabulary, C1-level expression

Score Description Comments

18–20 Fluent, precise, wide vocabulary; accurate grammar; natural discourse markers

14–17 Mostly fluent; minor errors; good vocabulary; appropriate linking words

10–13 Limited fluency; frequent errors; restricted vocabulary

0–9 Poor language; incomprehensible; errors hinder communication

Indicators:

- Grammar and syntax accuracy
- Vocabulary richness, including debate phrases
- Pronunciation, intonation, clarity

4. Structure & Delivery (10 points)

Focus: Organization, clarity, pacing, time management

Score Description Comments

9–10 Clear, logical, well-paced; excellent signposting

7–8 Logical structure; some signposting; clear delivery

5–6 Some structure; limited signposting; uneven pacing

0–4 Disorganized; poor pacing; hard to follow

Indicators:

- Introduction, development, conclusion
- Transitions and signposting
- Time management

5. Teamwork & Strategy (10 points)

Focus: Coordination, consistency, complementary contributions

Score Description Comments

9–10 Seamless teamwork; consistent arguments; clear strategy

7–8 Good teamwork; minor gaps; mostly consistent

5–6 Limited coordination; inconsistent points

0–4 Poor teamwork; disconnected arguments; no strategy

Indicators:

- Cohesiveness of team presentation
- Balanced participation
- Effective use of roles

Scoring Summary

Category	Points
Content & Argumentation	40
Rebuttal & Cross-Examination	20
Language & Expression	20
Structure & Delivery	10
Teamwork & Strategy	10
Total	100

✓ Comments / Feedback:

—

—

—

—

5. Короткий глосарій дебатних понять.

Core Debate Terms

I. Debate – A structured argumentative discussion between two opposing sides.

Motion / Resolution – The statement or claim being debated.

Proposition / Affirmative – The team that supports the motion.

Opposition / Negative – The team that argues against the motion.

House – The debating body; often used in the phrase “This House believes that...”.

II. Roles in a Debate

Moderator / Chairperson – The person who manages the debate, keeps order, and enforces rules.

Timekeeper – Responsible for monitoring speaking time and giving signals.

First Speaker – Introduces the team’s position and main arguments.

Second Speaker – Develops arguments, provides evidence, and strengthens the case.

Third Speaker – Rebutts the opposing side and reinforces the team’s stance.

Closing Speaker / Summary Speaker – Delivers the final summary and persuasive conclusion.

Floor Speaker – A member of the audience who may contribute questions or comments (in some formats).

Judge / Adjudicator – Evaluates the debate and decides the winner

III. Types of Arguments

Claim – A statement or argument presented as fact.

Evidence – Proof supporting a claim (statistics, examples, expert opinion).

Reasoning – Explanation that connects evidence to the claim.

Counterargument – A point that contradicts or challenges an opponent’s claim.

Rebuttal – A response that refutes or proves the opposing argument weak or incorrect.

Refutation – Direct discrediting of an opposing point using logic or evidence.

Burden of Proof – Responsibility to prove the validity of a claim (usually on the Proposition).

Burden of Rejoinder – Obligation to respond to opposing arguments.

IV. Debate Techniques

Signposting – Structuring speech with verbal markers (“Firstly...”, “Secondly...”).

Framing – Shaping how the audience should interpret an issue.

Persuasion – Technique used to influence the audience through logic or emotion.

Rhetorical Question – A question posed for effect, not requiring an answer.

Appeal to Emotion (Pathos) – Argument that targets the audience’s feelings.

Appeal to Logic (Logos) – Argument based on facts, reasoning, and evidence.

Appeal to Credibility (Ethos) – Establishing authority, trust, or expertise.

Concession – Acknowledging a point from the opposing side to strengthen one’s own argument.

Comparative Argument – Showing why your side is better than the other, even if both are flawed.

V. Debate Structure Terms

Opening Statement – The introduction of the team’s main position and arguments.

Constructive Speech – The stage where speakers build their main points.

Cross-Examination – A structured period where one side asks the other questions.

Floor Debate – Open contribution phase for the audience.

Closing Statement / Summary – Final speech tying together arguments and persuading the audience.

VI. Debate Evaluation Criteria

Content – Strength and relevance of arguments.

Delivery – Clarity, style, and confidence of speech.

Organization – Logical structure and flow of ideas.

Refutation Skills – Ability to counter and dismantle opposing arguments.

Team Strategy – Coordination, cohesion, and consistent messaging.

Engagement – Responsiveness to questions, or cross-examination.

VII. Useful Debate Expressions

- “I would like to challenge the assumption that...”
- “This argument rests on the flawed belief that...”
- “Our opponents have failed to demonstrate that...”
- “Let me draw your attention to the fact that...”
- “It is essential to acknowledge that...”
- “To build on my teammate’s point...”
- “This brings me to my second argument...”
- “In light of the evidence presented...”
- “Ultimately, the Proposition/Opposition has shown that...”

1. Introducing an Argument

- “My first contention is that...”
- “I would like to begin by highlighting...”
- “The central issue we must address is...”
- “Let me draw your attention to the following point...”
- “A key consideration in this debate is...”
- “It is crucial to recognise that...”
- “We firmly maintain that...”
- “Our team contends that...”
- “To set the foundation for my argument...”
- “Allow me to outline our position.”

2. Developing & Expanding an Argument

- “To build upon this idea...”

- “This leads us logically to the next point...”
- “What follows from this is that...”
- “This argument becomes even stronger when we consider...”
- “Furthermore, the implications of this are significant...”
- “We can deepen this argument by observing...”
- “An additional aspect worth considering is...”
- “To illustrate this further...”
- “This point is reinforced by...”
- “Let me elaborate on why this matters.”

3. Giving Evidence, Examples & Support

- “For instance...”
- “A telling example of this is...”
- “Recent data indicates that...”
- “Studies consistently show that...”
- “According to the latest research...”
- “Consider the case of...”
- “This is exemplified by...”
- “Empirical evidence suggests that...”
- “To support this claim...”
- This argument is grounded in well-established findings.”

4. Challenging or Questioning an Opponent

- “I would like to challenge the assumption that...”
- “This argument rests on a flawed premise...”
- “The Opposition has failed to demonstrate that...”
- “Our opponents have overlooked the fact that...”
- “That claim does not withstand closer scrutiny...”
- “The reasoning presented is neither sound nor convincing...”
- “There is insufficient evidence to support such a conclusion...”
- “This line of argumentation is fundamentally inconsistent...”
- “Their argument collapses when we consider...”
- “What the other side conveniently ignores is...”

5. Rebutting & Refuting Arguments

- “On the contrary...”

- “This is simply not the case...”
- “We strongly contest this interpretation...”
- “This claim does not address the core issue...”
- “This argument falls apart when we examine...”
- “There is a crucial flaw in their reasoning...”
- “The evidence they offered is outdated/irrelevant/insufficient...”
- “This point has been repeatedly disproven by...”
- “To refute this argument, let us consider...”
- “In reality, the opposite is true...”

6. Structuring & Signposting During the Speech

- “Let me outline the structure of my speech...”
- “I will divide my speech into three parts...”
- “First..., Second..., Third...”
- “Moving on to my next argument...”
- “Having established this, let us now examine...”
- “This brings me to the final point...”
- “To summarise the argument so far...”
- “I will now transition to...”
- “To conclude this section...”
- “Now, let us turn to the implications.”

7. Summarising & Concluding

- “In light of the arguments presented...”
- “To bring my speech to a close...”
- “Ultimately, the Proposition/Opposition has demonstrated that...”
- “Our team has shown conclusively that...”
- “This debate hinges on one essential question...”
- “The comparison clearly favours our side...”
- “To summarise the key points...”
- “Considering all evidence, it becomes clear that...”
- “Therefore, we urge the House to support/oppose the motion.”
- “In conclusion, our case stands strong and unrefuted.”

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Brookfield, S., & Preskill, S. (2005). Discussion as a Way of Teaching: Tools and Techniques for Democratic Classrooms. Jossey-Bass. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books/about/Discussion_as_a_Way_of_Teaching.html?id=FUL-VEFGGFMC&redir_esc=y
2. Kennedy, R. (2009). “The Power of Dialogue and Debate in Education.” Innovative Higher Education, 34(4). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/254075914_The_power_of_in-class_debates
3. Bellon, J. (2000). “A Research-Based Justification for Debate Across the Curriculum.” Argumentation & Advocacy, 36(4). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/285837278_A_Research-Based_Justification_for_Debate_Across_the_Curriculum
4. British Council Teaching English – Debate lesson plans. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.teachingenglish.org.uk/teaching-resources/teaching-adults/activities/upper-intermediate-b2/fun-discussion-controversial>
5. Cambridge English Teaching Framework – Communication & Argumentation Skills. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cambridge.org/elt/blog/2020/11/30/cambridge-life-competencies-communication-lesson-plans/>
6. TESOL International Association – Speaking & Critical Thinking Activities. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tesol.org/resource-center/deserted-island/>
7. Paul, R., & Elder, L. (2014). The Miniature Guide to Critical Thinking. Foundation for Critical Thinking. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.criticalthinking.org/files/Concepts_Tools.pdf
8. Zare, P., & Othman, M. (2013). “Classroom Debate as a Systematic Teaching Method.” World Applied Sciences Journal, 28(11). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/288655341_Classroom_debate_as_a_systematic_teachinglearning_approach
9. Alasmari, A., & Ahmed, S. (2013). “Debate as a Learning Tool in the EFL Classroom.” Arab World English Journal. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/289722127_Using_Debate_in_EFL_Classrooms
10. Kruger, D. (2020). “Integrating Debate into EFL Classrooms to Improve Speaking Fluency.” ELT Journal. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/383367467_Using_debates_in_teaching_speaking_to_EFL_learners_Perceptions_of_English_department_students